PHẦN THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 2086 NỘI SỐ: 8 $ 02 NGÀY THỨ HAI 24 DÉCEMBRE 1923

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TON

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Bán tại nhà báo, các đại-lý trong tỉnh Hanoi	Ngoài tỉnh Hanoi	Bắc kỳ, Trung-kỳ và Nam-kỳ	Nouvelle-Calédonie, Tonkin, Madagascar	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$50	12$00
Các lăng và	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.60	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
91 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1775

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

1re page

Une seule insertion . . . . 0$20 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

TRUNG-BẮC TÂN-VĂN
Chúc mừng năm mới

Nhất nghệ tinh nhất thân vinh

Tục-ngữ ta có câu : nhất nghệ tinh nhất thân vinh. Câu ấy tưởng người mình không ai là không thường nói đến, cha bảo con, thầy dạy trò, vợ khuyên chồng, anh nhủ em, không ai là không công nhận làm một câu chân-lý bất dịch ở đời, có thể gọi là cái luật chung của người ta sinh tồn cũng không ai có điều dị nghị cả. Vậy mà xét ra người mình thật chuyên tinh về một nghệ cũng có ít lắm : nghề gì cũng vậy, cũng cần-thả, cũng mỗ-mãng, cũng không được tinh tiến như người ; chẳng những không tinh mà lại không chuyên nữa, đặt mình vào nghề, hình như là một sự bó buộc, đứng núi này trông núi khác, chưa thành nghề nọ đã muốn trở ra nghề kia, thậm chí có người đương làm nghề dạy học mà xoay ra làm quan, có người đương làm nghề đi buôn mà xoay đi quân-thứ. Ôi ! cái tư-cách gõ đầu trẻ với cái tư-cách lý-chính làm dân, cái tài ác toán trí trù với cái tài mang gươm cấp súng, không có lẽ lấy một người mà kiêm làm được cả hai việc như thế được, đã giỏi đằng nọ tất là phải dở đằng kia ; bỏ cái nghề mình đương làm mà chực làm cái nghề mình không thể làm được thì cái nghề ấy phỏng có thành nghề được hay không ? Nước ta lập quốc đã có tới mấy ngàn năm nay, nghề nghiệp phát-đạt không phải là không sớm, mà cho đến ngày nay, trăm nghề trăm nghiệp không một cái gì là không thua sút kém người, tuy có nhiều nguyên-nhân, mà cái tội người mình không biết chuyên nghề cũng là một nguyên-nhân lớn làm cho nghề-nghiệp mình đến phải hãm vào trong vòng liệt-bại vậy.

Người Tây có nhà đến chín đời chuyên một nghề làm ruộng, các nghề thợ thường cũng cha truyền con nối mấy đời chuyên làm một nghề, những nhà khoa-học vùi đầu ở trong cái phòng thí-nghiệm hàng mấy chục năm, những nhà trước thuật nghiên tinh đàn tứ về một quyển sách cũng hàng hai ba mươi năm, ai nấy đều tự liệu cái tài lực của mình, cái ý nguyện của mình, chọn lấy một nghề cho thích hợp với mình mà suốt đời theo đuổi với cái nghề mình, càng ngày càng tinh, càng ngày càng giỏi. Góp người lại thành nước, góp cả mọi nghề nghiệp trong nước lại thành một cái nền hưng vượng chung cho cả nước ; người theo về nghề chính-trị thì làm cho nước nhà được mạnh thịnh, nhân dân được yên vui ; người theo về nghề giáo-dục thì làm cho dân-trí được khai thông, nhân-tài được tấn tới ; người theo về nghề học-vấn thì làm cho học-lý một ngày một xương minh, quốc-hồn một ngày một tỉnh-táo ; người theo về nghề cách-trí thì làm cho một ngày một thêm những thứ kỹ-xảo mới, một ngày một thêm những sự phát minh hay ; cho đến người chuyên về nghề làm ruộng, lo cải-lương tiến chủng cho nông-sản trong nước mỗi ngày mỗi thêm phong-doanh ; người chuyên về nghề làm thợ, lo ganh khéo thi tài cho khi-dụng trong nước mỗi ngày mỗi thêm tiện lợi ; người chuyên về nghề thương mại, lo mở rộng thị-trường, tiêu-thụ hóa-phẩm cho lợi-quyền trong nước mỗi ngày mỗi thêm khoáng-trương ; không luận nghề gì, người nào làm nghề gì cũng chăm nghề ấy, cũng thành được là một cái nghề có ích cho thân mình, cho nhà mình, cho xã-hội mình, chứ không có cái nghề gì cầu-thả mỗ-mãng như ở nước mình cả.

Người mình có một cái ác-tập là khuynh-hướng cả về một đường khoa-hoạn, ngoài cần dai vông lọng tưởng không còn có cái gì là đủ nở nang mày mặt, vinh hiển gia môn, hết thảy mọi nghề đều cho là mạt-nghệ cả, bất-đắc-dĩ không mon-men được vào cái đường khoa-hoạn mà phải làm nghề này nghiệp khác là miễn-cưỡng mưu cái cách sinh-hoạt qua ngày, không có chút hứng thú gì đối với nghề mình mà cũng không mong được chút vinh-dự gì vào cái nghề mình nữa, cho nên khi thì làm khi thì bỏ, nay nghề này mai nghề khác, miễn cho đủ no bụng ấm cật thì thôi, không cố lấy tinh lấy giỏi làm gì, mà có giỏi có tinh thì cái địa-vị mình ở trong xã-hội cũng không sao sang trọng vẻ vang cho bằng người có chút phẩm nọ hàm kia. Làm nghề dạy học thì suốt đời chỉ đeo được cái tiếng thầy đồ, làm nghề đi buôn thì suốt đời không tránh khỏi cái tên anh lái, làm nghề thợ thì khôn khéo thế nào cũng không đổi được cái ngôi chủ phó, làm nghề ruộng rầy thì hay hơm cách mấy cũng không thay được cái bậc trai cày ; vì cái tâm-lý sai lạc của người mình như thế mà trừ ra có một nghề làm quan là cái nghề ham chuộng hơn cả, còn bao-nhiêu nghề nghiệp khác thì người làm nghề thật không mấy ai có bụng mến thiết nghề mình, đã không mến thiết nghề thì tất không chuyên nghề, mà không chuyên thì còn tinh nghề thế nào được.

Cái ác-tập ấy đến thời-đại bây giờ không có lẽ nào tồn-tại được nữa. Thời-đại bây giờ là cái thời-đại tri tranh náo chiến, lập quốc ở trong thế-giới mà bị một nghề gì so với người còn kém sút thức là cái nước ấy không ưu thắng được người. Trong xã-hội là một cái trường dịch sự thông công, nghề gì cũng cần thì nghề gì cũng quí ; một ả danh-ưu, một chàng giỏi võ, còn làm cho thân mình được sang trọng, nước mình được vẻ-vang, huống chi là các nghề-nghiệp khác, có phải chỉ có một đường khoa hoạn là nghề đáng ham chuộng mà thôi đâu. Ta nên ngẫm-nghĩ cái câu « nhất nghệ tinh nhất thân vinh », bất cứ là làm nghề gì, đã là cái nghề thích-hợp với tư-cách của mình thì nên mến thiết nghề mình, chăm-chỉ nghề mình, làm cho có cái danh-dự chân-chính của nghề mình ; mỗi người chuyên mỗi nghề, nghề gì cũng tinh thì chẳng những vinh cho một thân mình mà tức là vinh cho cả nước mình vậy.

T.

Âu-châu điện-tin

HAVAS

Paris, ngày 23 Décembre 1923

Việc nước Nhật

Tòa nội-các nước Nhật từ chức.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 30 Décembre 1923

Nước sông Seine lên

Nước sông Seine lên. Nước các sông phụ-lưu cũng lên. Có lẽ lại xảy ra việc lụt.

Việc nước Đức

Trong hạt Rhur. — Trong ngày 27 décembre, hạt sông Rhur chở đi 16 940 toa mỗi toa là 10 tấn. Trong số ấy có 3.788 tấn than, là để chi vào bồi-khoản, 128 tấn là các chất quặng và 7.024 tấn là các hàng hóa. Các mỏ trực-tiếp thu lợi, trong ngày 24 décembre, xuất sản 2.042 tấn than thường và 6.186 tấn than cốke. Số than của các tàu thủy chở đi được 1 1.393 tấn, tính ra đã bằng số đồ-đồng trong năm 1922.

Trong 20 ngày trời, hội-đồng bảo-chứng nhận được 42 triệu quan, về tiền quan thuế và giấy phép. Người Đức lại còn nộp được 97 triệu quan về tiền thuế trước còn để thiếu lại.

Thợ mỏ làm ở trên mặt đất có ý nào động. Xem chừng là bởi đảng Cộng-sản vận động phản đối việc làm việc một ngày 10 giờ mà sinh ra.

In Berlin. — Có chỉ-dụ định số giờ làm việc của các quan chức 11 ra một tuần lễ là 54 giờ.

Tin Dresde. — Nghị-viện bầu-cử Saxe định đến ngày 4 janvier thì tuyển cử.

Tin Aix la Chapelle. — Những người can về việc hủy-hoại dụng cụ bị kết án như sau này : Menzel, khổ sai chung thân và năm người nữa bị kết án vắng mặt.

Một cuộc thám hiểm ở Phi-châu

Một nhà thám hiểm Pháp, là M. Bruneau-Laborie khởi-hành tháng janvier mới rồi ở Douala (Cameroun) vượt qua miền Ouadai, Sa-mạc Lybie, và miền có cây cỏ Koufra, đã tới Caire. Ông có sưu tập được nhiều vật quan hệ về địa-dư học và dân chủng học. Ông nói ông rất lấy làm đẹp lòng về cuộc giao-tế với các tù-trưởng ở các nơi ông đi qua.

Việc nước Afghanistan

Cái tranh-đoan của nước Anh và nước Afghanistan chưa giải-quyết xong. Dư-luận có ý ngại rằng, không khéo vì đấy mà người Anh và người Nga hóa ra xung đột nhau.

Nhân dịp Tết Nguyên-đán tây nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2086 đến ngày thứ tư 2 Janvier 1924 mới ấn-hành.

Tin Trung-hoa

Ngày 20 Décembre 1923

Vương-chánh-Đình đến Nhật-bản

Có tin đồn rằng Vương-chánh-Đình đến Nhật-bản, đem 21 điều kiện, để xin thay trái-khoản cho Trung-hoa, nhưng tin ấy cũng chưa đích xác.

Tin Bắc-kinh

Tôn bảo-Kỳ dẫn đại-biểu Chiết-giang vào phủ yết kiến Tao-Côn, tỏ bày ý kiến về việc vận-động hòa-bình.

Các tỉnh phía bắc và phía tây sai đại-biểu sang Phụng-thiên

Ngô-bội-Phu (ở Lạc-dương) được tin rằng các tỉnh phía bắc và phía tây đều sai đại-biểu đến Phụng-thiên yết kiến Trương-tác-Lâm, rất lấy làm chú ý.

Việc vận-động hòa-bình

Thân sĩ và thương-khách Tô-châu và Chiết-giang hết sức vận-động hòa bình, nhưng các phái ở Thượng hải đều nói rằng việc vận động ấy cũng khó có thành niệu.

Ngô-bội-Phu xin cách chức Phan-chung-Tú

Ngô-bội-Phu đánh giây thép cho Tào-Côn, xin cách chức Phan-chung-Tú và thông-tư cho các tỉnh biết.

Quân-đội Trần-quỳnh-Minh lại sang đánh Chương-mộc-đầu

Quân-đội Trần-quỳnh-Minh lại kéo sang đánh Chương-mộc-đầu, liên-quân được tin lại kéo sang cứu viện, chắc ở đó sẽ có cuộc chiến tranh to.

Hứa-sùng-Trí về Quảng-đông

Tôn-Văn trước đã đánh giây thép ra Thượng-hải triệu Hứa-sùng-Trí (Thảo tặc quân tổng-tư-lệnh) về Quảng-đông, bây giờ lại sai Lý-lăng-Nhi sang Thượng-hải giục Hứa mau về, Hứa được lệnh đã đi với Lý cùng về Quảng-đông.

Tin Hồ-hán-Dân

Hồ-hán-Dân từ khi ra ở Hương-cảng dưỡng bệnh, phàm những việc chánh-trị và quân vụ, đều không nói đến, bây giờ về Thượng-hải lại tìm một nơi thanh tĩnh để nhàn-dưỡng ; Tôn-Văn đã viết tờ triệu về, mà Hồ cũng chưa trả lời.

Tôn-Văn sai đại-biểu ra Thượng-hải

Tôn-Văn sai Liêu-trọng-Khải ra Thượng-hải khai hội, thương nghị các công việc Bắc phạt ; nghe đâu như Trương-tác-Lâm và Lư-vĩnh-Tường cũng có sai đại-biểu đến dự hội.

TIN KHÍ-CẦU DIXMUDE

Ngày 29 Décembre 1923

Tử-thi thủy-quân thiếu-tá Plessis de Grenadan, quản-đốc khí-cầu Dixmude mắc vào lưới thuyền chài ngày 26 décembre, hồi 16 giờ.

Ngày hôm sau một ông cố đạo đến làm lễ cầu kinh.

Ông cố đạo ấy ghi nhận rằng tử-thi có bận những đồ phi-hành-tướng về bộ hải-quân Pháp. Ông lại thấy những kính ảnh chưa rửa thuốc và cái đồng-hồ dừng vào lúc 2 giờ 30 phút, là cái giờ mà người chủ sự và những người phần việc nhà ga Sciacca nói rằng trông thấy ánh sáng hình như ánh sáng của hai khí-cầu nào bị cháy, rồi sau ánh sáng ấy chìm xuống dưới bể.

Ông có thấy cả giấy căn-cước biên tên ông Plessis de Grenadan.

Ngày 30 Décembre 1923

Quan Giám-quốc cử quan Trú thủ ở Toulon đến chia buồn với gia-quyến quan thiếu-tá Plessis de Grenadan.

Ở Paris không tiếp được tin tức gì về khí-cầu Dixmude, chắc rằng khí-cầu bị hại rồi.

Anh hoàng và quan thượng-thư, quan thống-chế bộ Hang-không nước Anh có điện lại chia buồn với chánh-phủ Pháp.

Tàu p ông-ngư-lôi Pháp đi đến chỗ thấy tử-thi của thiếu-tá Plessis de Grenadan gặp phải một buổi bể sóng gió dữ-dội, nên không có thể gửi tin lên bộ được.

Những người thuyền chài ở Sciacca có nói trước khi với tử-thi, họ có ngửi thấy mùi dầu xăng. Trong đêm ngày 21 décembre, nhân dân có trông thấy lửa cháy ở phía nam mũi đất Sanmarco. Ngày 27 décembre, các nhà thuyền chài khác lại còn vớt được những giây giống như giây ở một cái chóp máy vô-tuyến-điện.

* * *

Vì gió bão dữ-dội, nên việc tìm kiếm tổng tích khí-cầu Dixmude, ở khu bể gần đảo Sicile, phải đình hoãn lại. Việc đoán rằng khí-cầu bị nổ, xem chừng có lẽ đúng không sai.

Cũng vì gió bão cho nên tử-thi thiếu-tá Plessis chưa đem lên bờ được. Sóng gió dữ-dội qua, các tàu phòng ngư-lôi phải đình hoãn việc tìm kiếm, nhưng hễ gió bão ngớt đi, thì lại làm việc ngay không để trì-hoãn. Ở Palerme có tin đồn nói rằng các quan chức và nhân-dân ở Sciacca tỏ ý muốn làm lễ v.ếng quan quan-đốc khí-cầu Dixmude. Nhân-dân đều để tang. Các nhà thuyền-chài ra sức giúp-đỡ trong việc tìm kiếm.

MỘT CHIẾC ĐẠI-BÁC KHÔNG-LỒ

Xưởng đúc sắt ở Ruelle mới chở một khẩu-súng đại-bác Khổng-lồ đến trình hội-đồng Thí nghiệm ở Gavres. Khẩu đại-bác ấy là đại-bác chế ra vào lúc cuối buổi chiến-tranh định để chọi lại với đại-bác không-lồ của nước Đức. Đại-bác ấy đường kính được 34 li, cả các đoạn dài 21 thước. Không kể cái giá kê và cái xe kéo, đại-bác cân được 88.832 kilos. Tầm súng đi xa được 97 kilomètres. Quả đạn cân được 415 kilos.

Đại-bác này đáng lẽ chở đến Gavres đã lâu, nhưng sợ đại-bác nặng quá, lúc đi đường các cầu cống không chịu được chăng, nên hãy nay phải sửa sang lại các nơi cho chắc chắn mới chở đại-bác đi.

MỘT CÁI PHÓNG-PHÁO PHI-CƠ CỦA HOA-KỲ SẼ BAY VÒNG QUANH THẾ-GIỚI

Quan Giám-đốc sở Hình-vụ hàng không Hoa-kỳ có tuyên bố rằng bộ Chiến-tranh định đến mùa xuân này, sẽ cử năm phi-hành-gia cưỡi một chiếc phóng-pháo-phi-cơ bay vòng quanh thế giới.

Phi-cơ sẽ khởi hành ở New-York, đi đến Californie, từ đấy đi thẳng đến Alaska, rồi vượt qua eo bể Béhring, mà đi Nhật-bản, Trung-hoa, Ấn-độ, Ba-tư, Thổ-nhĩ-kỳ, rồi đi dường Constantinople mà bay đến Paris, từ đấy lại bay qua nước Anh, nước Na uy, đảo Islande, đảo Groënland, và nước Gia-nã-đại mà trở về nước Hoa-kỳ.

Cái hành-trình ấy tính ra dài 8.000 kilomètres mà có chỗ bay trên mặt nước dài tới 200 kilomètres.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Câu hát

Con hươu đi chợ Đồng-nai, về qua phố Nghệ mà nhai thịt bò.

Giò lợn treo đã lủng lơ, không tiền thì biết bao giờ được ăn ?

Tóc quản chải lược đồi-mồi, chải đứng chải ngồi tóc vẫn còn quăn.

Đồng nào đồng chẳng có chim, để anh vác súng đi tìm non cao.

Hoa sen mọc bãi cát non, tuy rằng lấm-lấp nhưng con nhà dòng.

Có thương nhớ ai, lo lửng dửng đầu cầu, lược thưa biếng chải, gương tàu biếng soi, cái sập đã hư, bỏ vắng có chẳng ngồi, buồng hương bỏ vắng cho người quay-tơ.

Có thương nhớ ai ra ngẫn vào ngơ, đêm quên giấc ngủ ngày mơ trận cười.

Đàn cầm mà gảy tai trâu, đạn đâu bắn sẻ, gươm đâu chém ruồi.

Cổ tay có trắng như ngà, con mắt có liếc như đã dao cau, cái miệng có cười như cánh huê ngâu, cái nón có đội trên đầu như cánh hoa sen, nón trắng mà đội thao đen, thấy chàng lịch-sự làm quen với chàng.

Hát đố đưa

Chẳng rận thì thuyền thì tuyền không đi, rận rà vấn nát thuyền thì long đanh, anh sợ phòng khi lên thác xuống ghềnh, lên thác đã vậy xuống ghềnh làm sao ?

Mũi ơi ! thương lấy lái cùng, có mũi có lái như rồng có vậy.

Nguyễn-trọng-Nhượng

Những tiếng nói ở đường-trong hay sai lầm đối với phép viết chữ quốc-ngữ phổ-thông

Ngày nay phần nhiều người đường-trong đã tự nhận biết tiếng nói của xứ mình đối với phép viết chữ quốc-ngữ phổ thông còn có nhiều tiếng sai lầm : thứ nhất là về những giọng đánh dấu (?) hay là (~) ; đáng vẫn sau có G hay là không G (như an với ang, v. v.) ; đáng C hay là T (như ac với at, v. v.). Còn về vần trước thì đáng Nh hay là D ; đáng S hay là Th ; đáng T hay là Tr.

Vậy xin kể một đôi câu thành ngữ, tục-ngữ, cùng là câu đối, có những tiếng không phân biệt ấy, cho rõ cách sai lầm, như sau này :

Câu đối

« Bể cả khôn vẫng vỏ » đối với « Nếu cơm chẳng thành thang ».

Tiếng đường trong nói « Vẫn » cũng như « Vãng », « Võ » cũng như « Vỏ », và « Than » cũng như « Thang » ; cho nên Vẫn, Võ là vua Văn vua Võ, đối với Thành, Thang là vua Thành vua Thang ; vì không phân biệt được những giọng ấy, nên mới khen là câu đối hay, chớ nếu nói rõ ràng như người ngoài Bắc : « Vãng » là bằng, « Võ » là cái vỏ bọc ngoài, thì có ăn

thua gì đến vua « Văn » vua « Võ », còn « Than » là hòn than, thì có ăn thua gì đến vua « Thành » vua « Thang ».

« Con Thần-lằn » mà kêu là khó đối cho xứng lắm, vì « Thần », nói thành ra « Thằng », « Lằn », nói ra « Lằng », cho là để « Con » lại « Thằng » mới khó đối được.

« Cua sáng trăng » cũng là một câu đối ế, bởi cho « Sáng » là con « Sán » và « Trăng » là con « Trăn » một tiếng mà hai nghĩa, nên chi không ai đối được.

« Cua-sáng-trăng » là con cua bắt được dưng tuần trăng sáng, thì thịt nó ộp, chớ không chắc như cua bắt được trong độ tối trời. « Sáng » là thế, « Trăng » là thế, có ăn thua gì với con « Sán » con « Trăn ».

« Tiên năm quan, ngũ quán mất đi » câu ấy cũng cho là một câu nói có hai nghĩa, bởi chữ « ngũ » là 5 với « ngủ » là đi ngủ cũng nói giống nhau, nên mới cho « ngũ quán » là 5 quan cũng như « ngủ quán » là ngủ trọ trong quán.

« Tình cũ nghĩa dâu » nguyên bởi câu « Tình cũ nghĩa xưa » mà nói đùa chơi cho ngộ; vì « cũ » là cũ khoai cũng nói như « cũ » là mới, cũ, cho nên chi « cũ » nói kèm với « dâu » (dâu là cái cù ngành một bên).

« Công thợ, cụ thợ » đối với « Thần tôi, lưu tôi » mà khen là tuyệt diệu; bởi chữ « cụ » là sợ cũng nói là « thợ » như « công » là « thợ », còn chữ « Lưu » là « trôi » cũng nói là « tôi » như « thần » là « tôi » vậy. (Cách sai nầy chỉ có một đôi xứ quê thôi).

« Tăng thăng thao thao, tới tăng tèo » đối với « Thông thâu, thuối thia thông tan tề ».

Câu nầy là của các nhà thi văn ở Kinh-thành cố lấy theo tiếng sai lầm của xứ quê mà ra cho khó đối, nguyên là « Trăng sáng, sao sưa, trời trăng-trẻo » mà đối với « Sông sâu, suối sia, sóng trào trẻ ».

(*Còn nữa*) Phụng-Đình, Tourane

Cuộc thi thơ

Của Nữ-trí-Quyền nữ-sĩ

MCCCCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Không-miếu ai là chẳng ngóng trông.
Cửa thánh gương treo vừng nhật [nguyệt,
Bia hiền thơm để mái tây đông.
Cung tường mấy lớp nền Lê Lý,
Hương khói muôn đời giống Lạc Hồng
Non nước từ xưa tang hải mấy,
Thành Nam miếu mạo vẫn tôn sùng.

Đỗ-thị-Phượng
Phố hàng Giấy, Hanoi

MCCCCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khổng-miếu ghi truyền dấu tổ tông.
Dựng cột cương-thường trong đất Bắc
Mở nền phong-hóa giữa trời Đông.
Gác khuê trăng rọi lồng hương Nhị,
Giếng ngọc dòng trong lẫn bóng Nùng
Hỡi khách cỗ kim ai đó tá,
Cùng nhau xin giữ khói hương chung.

MCCCCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Kia miếu nho gia giống Lạc - Hồng
Thăm thẳm dòng Thù quanh bến Nhị
Chon von đàn Hạnh tựa non Nùng.
Danh đề bia đá Lê còn dấu,
Tượng tô ngại vàng Lý khởi công
Âu Á phóng-trào nay gặp hội,
Chí em, đạo Khổng phải nêu sung.

Vũ-tuyết-Chuyên
Phố hàng Gai, Hanoi

MCCCCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu tôn-nghiêm nhất Nhị Nùng.
Lê Lý gây ra nền quốc-giám.
Cung tường trông ngỡ nét thiên công
Dễ thường Thù-Tứ nơi nay nhị,
Trải mấy xuân-thu đạo cận vùng.
Má phấn còn soi gương nhật-nguyệt,
Trời nào nỡ đập lối nho-phong.

Nguyễn-qui-Cung
Làng Đại-mỗ, Hà-đông

MCCCCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khổng-miếu nguy nga vẫn kính sùng
Nọ gác Khuê-văn lồng bóng nguyệt,
Kia bia Tiến-sĩ vững non sông.
Mưa tuôn bể học nhuần phương Á,
Sấm rậy rừng nho vang cõi Đông.
Trải Lý, Trần, Lê còn mãi mãi,
Còn trời còn đất vẫn nho-phong.

Hòa-đài, Phạm-Nhị
Phố Sau, Ninh - giang

MCCCCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thấy miếu làng nho luống chạnh lòng
Lẫn hạc trời Nam ghi giải Nhị.
Cung-tường đất Bắc ánh non Nùng.
Kể bao thế-kỷ bia còn vững,
Trải mấy xuân-thu đạo chửa cùng.
Triều Lý dựng gây nền quốc-túy,
Con Hồng cháu Lạc khỏi bương chung.

Mỹ - Lợi
20, Rue Principale, Bắp - âu

MCCCCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-miếu xây nên ngất một vùng.
Tưởng tượng nghìn xưa nên giáo- [hóa,
Soi gương muôn thuở áng linh chung.
Sông dài núi vững bia còn rạng,
Vật đổi sao dời cột chẳng rung.
Nhớ lại năm xưa còn giật giải,
Làng nho ai nấy chắt chiu lòng.

Hoàng-văn-Bảo
95, Rue des Médicaments, Hanoi

MCCCCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Thanh Giám riêng thơm cõi Lạc Hồng
Ngọn bút Lân Chu lừng bến Tứ,
Nền văn Khổng Mạnh vững non Nùng
Treo gương nhật nguyệt soi kim cổ,
Dựng miếu cương-thường dạy hiếu [trung.
Phong hội nay mừng tân cựu đủ,
Một niềm tôn ngưỡng chẳng suy vong

MCCCCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng nền xây trải mấy đông.
Tang hải vẫn trơ tường miếu đó,
Phong sương chưa phủ nét bia trong.
Long-lanh hồ Bích sao khuê chiếu,
Rỏ-rỡ lầu Văn bóng nguyệt lồng.
Học-vấn ngày nay tuy cải cách,
Quần-hồng vẫn giữ nếp nho-phong.

MCCCCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Qua Giám ai là chẳng ngửa trông.
Văn mạch chuông nguồn dòng thờ- [Tử.
Miếu từ riêng nóc chốn Sơn-Nùng.
Treo gương kim cổ cao non Thái,
Dựng cột cương thường vững bể Đông
Quốc-túy duy-trì đây mãi mãi,
Xuân-thu hương khói phụng thờ [chung.

Nguyễn-văn-Phúc
6, Ruelle Nam-ngư, Hanoi

MCCCCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thấy miếu mà ta luống chạnh lòng.
Biển gác khuê-văn màu nét cũ,
Bia đề Tiến-sĩ vẻ rêu phong.
Sông Âu đương buổi tràn sông Nhị,
Tiếng đạc còn nghe vẳng núi Nùng.
Hỏi khách viếng đời Lê Lý trước,
Cung tường ai đắp nhớ hay không?

Nùng-sơn, Hồ-thần, Bắc-giang.

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI CẨM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt
Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển : **0 $ 30**

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho nhờ-in :
Trung-Bắc Tân-Văn
61-63 — Rue du Coton — Hanoi

VIỆC HANOI

Nhân dịp Tết Nguyên-đán tây nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2036 đến ngày thứ tư 2 Janvier 1924 mới ấn-hành.

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Décembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **9 f. 75**.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 30 décembre 1923* : — 3 %. 53.25 58.50. — 4 %. 1918 58.80. — 5 %. 1915 1916 69.20. — 5 %. 1920 85.60. — 6 %. 1920 8090.

Tin tàu. — Tàu *Affon* tới Haiphong ngày 30 décembre 1923 hồi 18 giờ.

Tàu *Orénoque* khởi-hành ở Saigon ngày 31 décembre 1923, hồi 7 giờ sáng đi Trung-kỳ và Bắc kỳ.

Tàu *Angers* khởi-hành ở Marseille ngày 28 décembre.

Tàu *Lieutenant de Missiessy* ở Pháp sang tới Saigon ngày 31 décembre 1923, hồi 6 giờ sáng.

Lịch sang năm. — Từ nay trở đi, cứ mỗi số, bản-báo sẽ chép ngày tháng ở trong lịch của nhà in bản-quán mà đăng báo trước một hôm để các bạn đọc báo cùng xem.

Lịch ngày mai :

Dương lịch
Mardi 1er janvier 1924
Circoncision
Âm lịch
25 tháng 11 năm Qui-hợi
Ngày kỷ-mão
Hành Thổ, sao Vị, Trực Bình
Kị : Phát khoáo, Xuyên tỉnh, Khai trì
Nên : Tế tự, Lưới điều, Giải trừ, Bình trị đạo đế, Tu sức tường-viện, Kết vông, Thổ ngơ.
Vận Quang-Trung xưng đế Mậu-thân 1788

Ngày kia :

Dương-lịch
Mercredi 2 janvier 1924
S. Macaire
Âm lịch
26 tháng 11 năm Qui-hợi
Ngày Canh-thìn
Hành kim, sao Cơ, Trực định
KY : Khắc-khắp. Phóng trái, Hình-chu, Độ-thủy
NGHI : Tế-tự, Thượng-quan, Quan đới, Kết-hôn, Hôi-hiếu, Giá-thú, Tiến-nhâm, Tu-tạo, Động thổ, Nạp thái, An táng.

Hội-đồng thành-phố lên yết-kiến quan Toàn-quyền. Đến chiều 5 Janvier, hồi 4 giờ, quan Toàn-quyền sẽ tiếp các ông hội-viên Tây Nam của thành phố Hanoi.

Tiệc tháng của hội Địa-dư. — Đến thứ ba 8 janvier, hồi 8 giờ tối, hội Địa-dư sẽ mở tiệc tháng tại nhà xác Tây. Tiệc xong hồi 10 giờ thì quan chánh Lục-lộ Bắc-kỳ Normandin sẽ diễn-thuyết về xứ Java và chiếu ảnh các hòa-diệm-sơn và các công-trình mỹ-thuật của Ấn-độ - Java.

Thời tiết. Thời tiết hai ngày hôm nay mới ra về thời tiết mùa đông, từ đầu mùa rét đến giờ hai ngày hôm nay mới thật là lạnh giá. Ngày thứ bảy hàn-thử-biểu còn 23 độ mà sáng hôm nay đã xuống đến 14 độ.

FAMILY - CINÉMA

29 và 31 Phố hàng Buồm Hanoi

Bắt đầu thứ bảy 29 Décembre 1923

RẠP CHỚP BÓNG FAMILY-CINÉMA
Ở Phố hàng Buồm, Hanoi, chiếu phim ảnh Tiểu-thuyết 12 hồi

LE GANT ROUGE

Mỗi tuần lễ chiếu bốn hồi
Chương-trình từ thứ bảy đến thứ ba chiếu hai hồi
Chương-trình từ thứ tư đến thứ sáu chiếu hai hồi

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ nhứt đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : GIÁ 1 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23.
GIÁP nối số 236

Cái nạn ô-tô. — M. Nam-Thịnh, chủ hiệu thợ may ở hàng Ngang cùng với mấy ông bạn là MM. Ích-Phong, Bùi-huy-Tư, tham-tá, Nguyễn-Đức, thư-ký phủ Toàn-quyền và con trai ông tham Tư, ngày hôm qua đi ô-tô xuống Phủ-lý chơi, lúc 4 giờ gần tới ga Cầu-guột thì bánh xe nổ. M. Nam-Thịnh cầm máy lấy, liền hãm ngay xe lại, nhưng quên chưa thảo máy mà đã hãm cho nên xe lật nhào về một bên, những người ngồi trong xe đều bắn ra ngoài cả, duy có M. Nam-Thịnh bị cái tay-lái và kính chắn phong đâm vào mặt và thủng đầu chết ngay lập tức.

Ông Bùi-huy-Tư thì bị thương nhẹ ở mặt và ở vai, cậu con trai ông cũng bị thương xoàng ở môi, ông Ích-Phong cũng bị thương nhẹ, duy có ông Nguyễn-Đức thì bị đau hơn cả, từ lúc bị nạn đến sáng hôm nay vẫn chưa nói được, ở ngoài tuy không có thương tích gì nặng, song nghe chừng đau ở trong mình nhiều, hiện đang nằm tại nhà thương Hanoi. Người *chauffeur* ngồi cạnh M. Nam-Thịnh thì không việc chi cả.

Ông Tham Tư lại ga gần đó điện ngay về Hanoi và Phủ-lý thì ở nhà cho ô-tô khác đưa cả những người bị thương về Hanoi.

Đến 12 giờ mai thì đưa đám M. Nam-Thịnh. Bản quán có lời chia buồn với gia quyến và chúc các ông chẳng may bị nạn được chóng lành.

LỜI CÁO-PHỐ

Chúng tôi lấy làm đau-đớn kính cáo để các ông các bà và thân-bằng cố hữu biết cho rằng phu-quân, thân-phụ chúng tôi là :

M. NGUYỄN-VĂN-TRANG
Chủ hiệu Nam-Thịnh, 6, phố hàng Ngang

tạ thế tại nhà thương Hanoi, hồi 4 giờ ngày 23 tháng một ta, tức là 30 12-23.

Chúng tôi định đến 12 giờ trưa ngày 25 tháng 11 ta tức là ngày 1er janvier 1924, thì làm lễ cất đám, an táng tại làng Vọng.

Nay kính-cáo
Vị vong nhân : Mme Phạm-ngọc-Thúy
Cô-tử : Ng-văn-Cải.
Nữ tử : Ng-thị-Hoan.

BÁN NGAY LẬP TỨC
VÌ HẾT HẠN HỢP-ĐỒNG

2 cái camionnettes 10 và 14 chỗ ngồi.
1 cái ô-tô hiệu « Peugeot »
1 cái camionnette hiệu « Citroën Chenille » có cả remorque kéo sau nữa.
1 cái camion hiệu « Peugeot » chở được 5 tonnes.

Hỏi tại : M. FARRÉRAS,
Transports, Tam-đảo, Vĩnh-yên
3744

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu, ...	0.20

3607

Đã gần hết lịch sang năm rồi. — Xin nhắc lại để các ngài biết cho rằng lịch của bản-quán xem được cả ngày tết, ngày xấu bản đã gần hết rồi. Vậy ngài nào cần phải mua để biếu hoặc để xem, xin mau mau lại mua ngay đi kẻo hết mất.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau nầy :

M. Bùi-xuân-Thành
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Việc bán trứng tâm. — Trong mấy số báo trước, bản báo đã nói rõ cái lệ mới về việc bán trứng tâm, nhưng có mấy tiếng « *la fin* » « *la fin kép* » nhiều người chưa hiểu là thế nào ; vậy nay tưởng nên nói rõ ra như sau cho ai nấy cùng hiểu :

Trứng người ta làm xưa nay vẫn úp 24 hay 25 con ngài vào một tờ giấy, ta gọi là một vòng (thế là một vòng có 24 hay 25 ổ đơn).

Trứng nhà-nước làm, úp vào một tờ giấy, mỗi tờ có 10 ổ kép, úp cách nhau ra từng ổ một, tờ trứng ấy người Tây gọi là *une feuille à pontes doubles* là 20 *pontes simples*. Ta gọi là tờ 10 trứng.

Bây giờ nên nói là : Giá trứng ngài định là 0 p. 01 *mười ổ đơn* và 0 p. 02 *mười ổ kép*.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thời tiết. — Bước sang mùa đông năm nay, ở hải-cảng ta chưa hôm nào giá rét như ngày hôm qua và ngày hôm nay, hàn-thử-biểu xuống đến 12 độ. Trước khi trời trở rét có mưa phùn và gió bấc thổi trong mấy tiếng đồng-hồ, rồi bắt đầu công giá từ bảy giờ tối hôm thứ bảy trở đi. Đêm có sương muối xuống nhiều quá, nên đường lối mù mịt không trông rõ mặt người.

Người ta nói rằng vì thế mà mấy rạp hát thưa người đi xem và các cao-lâu tửu-điếm cũng vắng khách ăn uống. Cả đến mấy nơi tôm chát cũng ra chiều quạnh hiu, chứ không thấy nào nhiệt như mọi cuối tháng khác.

Mùa bắt chó. — Đã một tuần lễ nay ngày nào đêm nào cũng có lính cảnh-sát đi bắt chó thả nhông ở ngoài đường. Ngày hôm kia bắt được tất cả mười một con : chín con chó ta và hai con chó tây.

Mất trộm vải. — M. Cambronne buôn bán ở phố Commerce mất vải đã nhiều, nay sở Mật-thám mới bắt được bọn ăn cắp là tên Vũ-văn-Cấp 22 tuổi, làm ruộng, Vũ-văn-Bằng, 19 tuổi, cũng làm ruộng, Hà-văn-Kiểm, 38 tuổi, thợ may, Phạm-văn-Cáo, 48 tuổi, làm ruộng, Hà-v-Khuê, 15 tuổi, thợ mộc và Vũ-v-Đông, 19 tuổi, chèo thuyền, đều cùng ở làng Liêm-nghĩa.

Ăn cắp than đá. — Tên Vũ-văn-Thôn, 28 tuổi, làm nghề thợ lặn, nhà ở Lôi-động vừa bị bắt được quả tang ăn cắp than đá của nhà Hợp-song, thì đã phải tống giam để giải ra tòa án.

Chó cắn. — Sáng ngày thứ sáu trước có bé tên là Ng-thị-Sửu đi qua phố Bonnal bị một con chó ta cắn vào bắp chân. Con chó ấy nghi có bệnh dại nên đã bắt nhốt ở nhà giam súc-vật để xét nghiệm.

Ai giỏ mất. — Mme Ng-thị-Hai có đơn trình mất đứa con trai lên chín tuổi tên là Vũ-văn-Lộc.

Treo cổ tự-tử. — Tên Lưu-văn-Xuyên, 18 tuổi, là con trai tên Lưu-văn-Giảng làm cu-li sở nấu nước đá, chưa rõ vì cớ gì, thấy treo cổ trên cành cây ở sau nhà máy tự-tử. Lúc người nhà biết vào hỏi bảy giờ sáng ngày thứ bảy thì đã quá muộn không còn phương cứu được, nên quan khám thì thể xong đã cho đưa mai táng.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

56 43

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-nhàn khiển-hứng trong khi tiêu-hậu trà-dư !

Phu-nhân ngẫn ngơ hồi lâu, mới khẽ thưa rằng :

— Ông Khắc-lôi-tê ! Ông đã nói việc ấy, thì tôi cũng xin nói thực để ông hay, số là Ngõa-luân-đinh ngoài miệng tuy chưa nói ra, song trong ý vẫn dắp danh người đích-nữ tôi đã lâu, nhưng ở trong còn có một cái duyên cớ khác, không thể thể được. Ngõa-luân-đinh cũng là một người đáng yêu đáng kính, chứ không phải không, duy kỳ có nhiều điều ngăn trở, cho nên việc không xong được, ông ấy chưa nghĩ kỹ đấy mà thôi. Vì bằng ông ấy nghĩ ra thì chắc ông ấy cũng sẽ biết là việc vô ích, mà phải đổi ý tha đó vậy. Vả tân cựu cũng đều là khách cả. Cựu tân cựu cũng đều là khách cả. Cựu khách sao hay xâm lấn đến cái quyền lưu khách của chủ nhân. Ông Khắc-lôi-tê ơi ! Xin ông cứ thản nhiên, không việc gì mà ngại cả.

Tôi cúi đầu nói :

— Đa tạ phu-nhân có lòng luyến ái, lại ban cho nghe mấy lời tâm phúc đinh ninh, càng thêm khiến cho chúng tôi xiết bao cảm kích.

Khi phu-nhân bước vào trong phòng, còn ấn cẩu mà dặn lại rằng :

— Thế nào tôi cũng chờ ông đấy nhé !

Tôi nói :

— Xin vâng, thế nào chúng tôi cũng xin đến.

Phu-nhân vào trong phòng, miệng còn lẩm nhẩm hát mấy câu khe khẽ, các thị-tỳ cũng theo vào sau. Phu-nhân trang sức rất là điệm lệ, y-phục rất là hoa mỹ, người ngoài ai nom thấy cũng phải để mắt nhìn, mà phu-nhân thì vẫn cứ an nhiên như không. Dường như có ẩn vận thế nó mới thích hợp với cái giai cấp của mình vậy. Đại để thì các bà phú-hào ở nước Mỹ, ai ai cũng thế, đua nhau trang sức, mỗi người mỗi vẻ, không ai giống ai. Tôi còn đứng lò mắt trông theo, bỗng thấy hình như có người vỗ vào đằng sau lưng tôi. Tôi quay lại xem, thưởng là ai chẳng hóa ra Ngõa-luân-đinh vậy. Hắn nói :

— Ông Khắc-lôi-tê, xin ông miễn thứ cho. Ông có rỗi được vài phút đồng hồ, thì xin mời đến phòng hút thuốc, tôi thưa với ông câu chuyện.

Tôi nói :

— Xin được.

Bấy giờ Ngõa-luân-đinh đi trước, tôi theo sau.

CHƯƠNG THỨ XXIII

Ngõa-luân-đinh mời tôi đến phòng hút thuốc. Trong phòng vắng vẻ không ai. Hắn móc gói thuốc lá ở trong túi ra, để lên trên bàn, lấy tay vấy bỏi, rồi hỏi tôi rằng :

Ngài thích dùng thứ rượu gì ?

Tôi nói :

— Rượu bia và nước đá.

Tôi bèn lấy thuốc lá hút, khói thơm ngào ngạt, thực từ khi bước chân ra khỏi Luân-đôn đến giờ, chưa từng được nếm thứ thuốc nào ngon như thế.

Ngõa-luân-đinh nằm phục xuống bàn, rồi gọi tôi mà rằng :

— Khắc-lôi-tê tôn-ông, bí-nhân có vài lời tâm phúc, xin bộc bạch với tôn-ông. Tôn-ông là người thương lưu bên Anh-quốc, bí-nhân tuy không có phúc được làm người nước Anh, song đối với người nước Anh vẫn có một mối tình liên-lạc. Nói vậy chắc tôn-ông cũng hiểu cho rồi.

Ngõa-luân-đinh nói rất ung dung gẫy gọn, giọng nói dẫu rằng chải chuốt, song tự người nước Anh chúng tôi mà nghe, thì biết ngay rằng không phải là người nước chúng tôi vậy. Nói đoạn, giương mắt nhìn vào tờ báo của tôi.

Tôi nói :

— Tiên-sinh có điều chi, xin cứ dạy chuyện cho nghe.

Ngõa-luân-đinh lấy một ngón tay, khẽ gõ xuống bàn. Mãi vẫn chưa nói. Tôi ngẩm trông diện mạo, thấy khôi ngô tuấn tú, quyết không phải là người thường. Má bóp cằm dài, trán cao mắt sáng, trông chẳng khác như người Tây-ban-nha, nhưng bấy giờ đã vận bộ áo mặc-đem, rất là lịch sự, mười đầu ngón tay muốn muốt thì lại muốn chừng như một nhà quí-phái nước Pháp thì phải hơn. Bấy giờ hai my mắt cứ thấy chập chờn, dường như trong lòng đang có điều chi tư lự. Rồi bỗng thấy ngẩng đầu lên mà nói rằng :

— Nay bí-nhân xin thưa thực để tôn-ông biết, Ngõa-luân-đinh không phải là tên họ thực của bí-nhân đâu. Tiện danh chính là Vi-khắc-thảo Lô-y, phong Ngõa-luân-đinh từ trước, Thánh-nuy-đức-nhĩ hầu, Bảo-đức-lạp công-tước, Hung-môn-đậu vương.

Ngõa-luân-đinh nói một câu thì tôi lại gật đầu một cái ; đoạn rồi tôi bèn khẽ tiếng mà rằng :

— Nghe như có người sắp tôn ngài lên làm vua nước Pháp đấy mà !

Ngõa-luân-đinh cả kinh, nói :

— Thế ra tôn-ông biết tôi đư !

Tôi nói :

— Ngu-hạ mắng nghe có câu chuyện như thế. Nói có người sắp muốn khôi phục vương-gia. Ngu-hạ trộm nghĩ thì chỉ có lệnh-công mà thôi, chứ còn ai nữa. Khi ở Ba-lê, ngu-hạ đã từng được trông thấy tôn-nhan vài lần. Vả nay báo chí phong hành, người nào sẻo hữu một đôi chút danh dự, thì đã có hình ảnh ngay ở trên tờ báo, có khó gì mà ai chẳng biết !

Ngõa-luân-đinh nói :

— Thế sao khi tôn-ông mới thấy tôi, tôn-ông không nói ?

Tôi nói :

— Việc không cóican dự đến tôi thì việc gì mà tôi nói, ngài đã đổi họ thay tên, đem thân đất khách, có chi tôi lại đi phát xuất cái ấn sự của ngài làm gì.

Ngõa-luân-đinh tấm tỉm cười, rồi nói :

Nhưng ông thấy tôi cũng với Phôn-luân-bá phu-nhân, hai người càng đi với nhau, thì có lẽ việc ấy ông chưa đoán ra được ?

Tôi nói :

— Việc ấy công đã có giới-hạn, khi nào lại dám can dự đến việc của ông. Người nước Anh chúng tôi chỉ biết việc mình trước đã, không khi nào lại có cần thiệp đến việc người.

Ngõa-luân-đinh nói :

— Phải ! Người Anh các ông thì vẫn thế thật, chủ-nhân thì không hay can thiệp đến việc người, nhưng đây tớ thì có lẽ không thế !

(*Còn nữa*)

Cải chính

Tiểu-thuyết « Đá biết tuổi vàng » mấy kỳ nay thợ xếp chữ xếp lầm nhiều chỗ, vậy nay cải chính cả lại cho đúng.

Kỳ số 40 đăng trong số báo 2032 ngày 27 décembre 1923 cột thứ 2 dòng thứ 20 câu « nàng khế ngáp » chữ *ngáp* xếp lầm ra chữ *ngoáp*.

Kỳ số 41 đăng trong số báo 2033 ngày 28 décembre 1923 cột thứ 5 dòng thứ 13 câu « người đối cảnh càng thêm mến cảnh » xếp thiếu mất chữ *càng*.

Kỳ số 42 đăng trong số báo 2034 ngày 29 décembre 1923 cột thứ 3 dòng thứ 17 câu « thế mà không có một cái chi làm bằng cớ cả » xếp thiếu mất chữ *chi*.

Cột thứ 6 dòng thứ 28 câu « đâu dám làm tổn-thương cái bình-khởi giáo nghị của phu-nhân », xếp thiếu mất chữ *làm*.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
VỎ ỐC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2000

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 31 décembre 1923

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

ĐỖ-THẬP-NƯƠNG NỘ
CHÀM BÁCH BẢO
(Hát chèo)

Tích thứ hai :

NGỘT TRUẬT THẤT
KIM LĂNG
(Trẻ-con hát)

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ pốc nhiều, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng ta Bắc-kỳ như the, xuyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, vân vân. và hàng Saigon như tinh, the, vân vân.
Nay mới có dạ các mùi, lông thâm, mapa đen và vải mán, rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu tin gửi contre remboursement.
Cảo-bạch
2010 YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54; Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Bán thịt lậu. — Đào-thị-Mùi bán thịt lợn không có dấu lò sát-sinh nên đã bị bắt.

Đoạn trường nặng nợ. — Ng-thị-Xuyến, 26 tuổi, là gái thanh-lâu, chực thoát nợ đoạn-trường nên đi trốn từ cuối tháng octobre trước đến giờ mới lại bắt được đem về giam ở nhà thương riêng.

Ngã chết tức. — Hồi ba giờ rưỡi chiều ngày chủ-nhật bọn thủy binh pháo thuyền *Malicieuse* đá bóng thì với hội linh Tây 9e Colonial phải một người đi giữa (centre) bắt hụt quả bóng, ngã chết tức nằm xóng xượt. Mấy người cả hai bọn đều xúm lại cầm chân tay co vào ruồi ra hồi lâu cho máu dồn đều thì người ấy mới lại tỉnh, sau để lên xe đưa về tàu.

Trẻ con lạc. — M. Lưu-v-Chuyết, làm việc ở Đông-pháp ngân-hàng có dẫn lại sở Cẩm một đứa con gái Khách lên bảy tuổi, nói rằng thấy nó lạc ở trước cửa ngân-hàng.

Lại một đứa con gái ta cũng trạc tuổi ấy lạc vào trại lính khố-xanh thì người ta đã giao vào huyện Hải-an để ai mất con đến mà nhận.

Đứa cháu gái qui-hóa. — Ng-thị-Nghĩa 24 tuổi, cháu bà Nguyễn-thị-Nhật bán chuối ở phố Pétain số 97, bỏ nhà trốn đi đâu mà lại mang theo hai chục đồng bạc của cô giao cho để đem trả tiền hàng.

CÁT-BÀ

Quan Toàn-quyền qua Cát-bà. — Quan Toàn-quyền thăm cảnh Hạ-long có rẽ vào Cát-bà du-ngoạn. Khi tàu đến nơi thì nhân-dân vui mừng vì ở đây không bao giờ được cái vinh hạnh ấy, cho nên ai nấy đều nô-nức tranh đua, nhưng hiềm vì hạt này không có ai làm đại-biểu cho dân Nam, cho nên không có tí gì là nghi-tiết để nghênh-tiếp vị thủ-hiến thuộc-địa cả. Điều đó cũng đáng tiếc thay.

PHỦ-LẠNG-THƯƠNG

Lừa đảo. — Hôm 24 tây vừa rồi, hiệu Khách Bình-ký chang buôn bán ở Chủ (Lâm) giao cho tên Hoàng-ngọc-Tín là người làm công đem hai thuyền gạo (có 270 bao) về Bắc-giang cho chủ. Mọi lần đều chu tất cả, đến lần này thì tên ấy chở ngay gạo xuống Phả-lại bán được hơn hai nghìn đồng-bạc, rồi cuốm món tiền trốn đi. Được tin đó, lập tức người chủ đi tìm thì đêm hôm 27 décembre đã bắt được tên bất-lương ở Haiphong mà số tiền hãy còn hơn một nghìn đồng. Việc này sở mật-thám Haiphong còn đang tra xét.

LAO-KAY

Thuyên-chuyển. — Ông Nguyễn-xuân-Thưởng là chủ sự sở Bưu-điện đổi về sở Bưu-điện Quảng-yên, được tin ấy anh em ba coi ai cũng tiếc lắm.

Lam-Sơn lai cảo.

CÓ NHÀ BÁN

Phố Hai Tượng, tức là phố hàng Giấy, số 2. (Đang sau nhà cô Bé-tý, phố hàng Bạc).

Ai muốn mua thì hỏi ở đấy.

3736

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Một cách trị bệnh điên. — Bệnh điên, cứ theo Y-học ta thì cho là bởi khi-huyết mà sinh ra; còn cứ theo các nhà phù-thủy thì cho là bởi có tà-ma ám-ảnh; hai lẽ ấy thì chưa ai quả quyết tin hẳn bên nào; vì nhà ai cũng vậy, hễ khi có xảy ra tai biến ấy thì xem chừng ít ai tri chí, quyết tin chuộng đàng nào; thôi thì thầy thuốc cũng dùng, thầy phù-thủy trước dầu còn không tin, nhưng sau thấy bên thuốc chưa có điều gì ứng nghiệm, không lẽ không nghe lời kẻ nọ người kia, cho nên rồi thua buồn, cũng mặc ý trong nhà muốn làm thế nào thì làm cũng được; đến khi kết cục; thì cho là hậu được thành công, chớ chẳng ai thiết-lưu tâm khảo cứu làm gì nữa.

Mà cách phù-thủy thì rành-rang hao tốn lắm, lại cái khoa phù-lục đến nay đã thất truyền rồi, chẳng thấy làm được điều gì linh nghiệm như những chuyện truyền vân đời trước nữa, đám nào cũng chỉ cúng bái, hết hầm, thôi nào là giật khăn ấn, bắt tay quyết, múa hoành-tri, đi hỏa thau, ngồi gương treo, tọa long châu; cũng những là, đại liệm, tiểu liệm, trảm ba tiêu, bắn tên vào mình người ta, găm kim vào cánh tay người ta; làm những cách thị oai, mà chung quy, đứa điên vẫn chửi thầy đon-đón lỗ mồm, nó lại vật lộn với thầy, tay tư tay tám, chớ chẳng thấy thầy làm được trò gì; còn chú nhà lắm khi cũng phải chịu nỗi *tiền mất tật lưu*, chớ ai dễ bắt thường gà thầy phù-thủy.

Mới tháng trước đây, nhà tôi có đưa con gái 15 tuổi tự nhiên phát bệnh điên cuồng, trong mấy đêm ngày nó làm cách hung dữ lạ thường. Tôi vẫn quyết một lòng tin theo ý lý, nên đầu ai bàn vô ra chi cũng mặc kệ, cố đi rước cho được một ông danh-y về điều trị, tôi mới được ông Bang-kiêm-Long, là người Trung-hoa, tiên-sinh đến nhà chẩn mạch xong, cho đơn đi bốc thuốc, bảo chỉ uống vài thang thì khỏi ngay. Cái thang thứ nhất, uống được một nước đầu, tự 5 giờ chiều cho đến 12 giờ đêm thì nó ngủ được vừa trọn vẹn một tiếng đồng-hồ, đến khi một giờ khuya nó thức dậy một hồi, thì tinh tao như thường, nó thấy chai thuốc còn một nửa, đòi uống nốt, uống dễ dàng lắm. Ấn uống rồi nó nói chuyện một buổi lâu, kể các việc trong con mê hoảng, rồi đi ngủ thẳng một giấc đến sáng ngày mai, thức dậy, được một hồi, thì ra tánh nào vẫn hoàn tật ấy mà lại có vẻ dữ dội hơn trước nhiều; làm cho cả nhà chưa kịp vui sướng đã hóa não phiền. Hôm ấy thầy thuốc lại đến thăm, phúc mạch lại và đổi sang mặt khác; đến thang thứ hai, cho uống đã rất khó khăn, mà không công-hiệu như thang thứ nhất chút nào cả.

Lúc bấy giờ, tôi quyết chí cho đem đi ra Huế, nhốt vào nhà điên, cho đỡ nỗi thương tâm và để cho trong nhà an nghỉ. Vừa may đâu, có người bạn đồng sự mách tin rằng có ông danh sư mới chữa bệnh điên ở làng Hà-khê, rất thần diệu, chỉ phưa có một ngụm thuốc thì lập tức kiến hiệu và sau uống mấy thang nữa thì lành như cũ đã như xưa, chẳng mất một thẻ hương, chẳng tốn một cái lông gà mà lành bệnh. Chúng tôi nghe nói, mừng lắm, bèn nhờ người đi rước suốt đêm, qua đến 9 giờ sáng hôm sau, thì ông danh-sư ấy vừa tới. Ông biểu lấy cho một bát nước chè nóng và một tờ giấy tinh, đồ thuốc vô trong bát, lấy cái lưỡi tầm sét hòa thuốc một hồi, rồi lại đổ một ít thuốc nữa vô trong tờ giấy tinh mà xe lại rồi đốt lên: Đoạn, miệng ngậm một bụng nước, tay cầm cuộn giấy ấy vừa phun thuốc vừa thư phù; ông làm vừa ngớt tay thì nó liền biến sắc mặt rùng mình, chắp tay vái lạy; ai nấy trông thấy đều lấy làm lạ-lùng thay.

Từ đó nó chào hỏi người ni kẻ khác, rồi đòi thay quần áo, uống nước, ăn cơm. Chúng tôi hỏi ông thầy thì ông nói quyết nhiên trị được, nhưng chứng nó vẫn còn giả dối lắm, còn phải trị riết ít hôm nữa mới yên. Đến chiều lại, nó lại nói lắm-nhăm như trước nhưng mà chỉ nói thôi, chớ không làm chi hung dữ nữa. Cứ như thế luôn cho đến mười hôm, thầy cho uống thuốc, xông thuốc, thư phù; hôm giảm, hôm tăng, hôm thầy về, hôm thầy ở lại, không xảy việc chi, ăn uống và đại tiểu vẫn cầm chừng. Qua đến hôm thứ 11 thì hẳn nín hẳn, không nói gì, cũng không buồn cử động gì nữa, hình như đứa mất hồn mất vía, có biểu làm gì mới làm, không thì cứ ỳ xác ra đó như dại như khờ vậy thôi; chúng tôi lấy làm phiền quá, vì nếu chữa lành được, mà như thế thì có khác chi con người bỏ đi; nhưng ông thầy biểu cứ việc an tâm, để rồi nó tự hoàn hồn lại tỉnh.

Qua đến hôm thứ 17, ông ở nhà đem ra một cái đơn thuốc bắc, có 8 vị là:

Thục địa 5 đồng cân, Qui-thân, 4 đ, Tiêu-cương 2 đ, chích phấn thảo 1 đ, Hắc táo nhân 3 đ, Chế viễn chí 3 đ, chánh-bắc phục-thần 4 đ, và Đại-đăng sâm 3 đ, Bổ thuốc vẻ, sắc 2 bát rưỡi, lấy lại 7 phân; sắc hai lượt, đổn lại một, rồi chia làm hai, cho uống hai đạo; mỗi khi uống, thầy lại cho vào một ít thuốc bột ngoại khoa. Thang thuốc nầy, gọi là « An-thần định-chí ».

Đến thang thuốc nầy mới thật thấy là công hiệu, hễ uống hết một lượt thì nó tự tỉnh lần ra, mà tỉnh một cách rất tuần-tự. Uống luôn 4 thang, thì nó tự nhiên nói ra tiếng, cả nhà nghe lấy làm lạ lại, như một đứa câm lâu năm bây giờ mới biết nói lại.

Cách 7 hôm nữa, ông thầy ở nhà đến, đem ra 3 hoàn thuốc yêm tâm, và cho thêm một đạo bùa nữa để phòng cái bùa trước hư thì thay vào, mà đeo độ đến tháng 5 năm sau là hết. (Thế gọi là trừ căn).

Trước sau vừa một tháng là lành.

Ông thầy người làng Phong-lộ-bắc, thuộc huyện Hòa-vang, tỉnh Quảng-nam, về giòng họ « Ông » tên là « Văn-Nhạc » tức là người đồng tộc với cụ Tiểu-vũ-sử Ông-ích-Khiêm, có tiếng đánh giặc Cờ-đen năm xưa ở Bắc-kỳ, thầy ấy gọi cụ Tiểu là chú họ. Thầy nói cái món thuốc của thầy truyền đã ba đời nay, chỉ chuyên trị những bệnh điên, bệnh quan sái, bệnh luân-hồi, (hữu sinh vô dưỡng) và đường cần, tức là tà Phạm-nhan. Cái vị thuốc của thầy, nhân có người nói rằng chế bằng con bọ hung, thì thầy nói rằng con ấy chính danh là « Địa-tướng-quân », giống như bọ-hung mà mình nó dài, đầu nó không có gai nhọn, nó không ở bẩn, nó thường ở từng đất, ở dưới đống rác mục, về mùa thu, đông mới có, mà đó mới là một vị trong bài ấy thôi.

Tôi có hỏi ý thầy có muốn truyền cho con cháu không, thầy nói chỉ truyền cho con cháu, mà phải chọn đứa nào trung hậu mới truyền, kẻo sợ mai sau nó ỷ có nghề rồi bức niết thiên-hạ. Mà xem ra ông thầy có tánh ngay thật dễ-dàng lắm, quả không hề bức sách ai.

Đây cứ quả như hiện tình, hiện trạng ông thầy đã chữa trị bệnh điên cho con tôi, và những lời thầy thuật lại, tôi xin kể ra đây, ấy cũng là một cách trị bệnh điên vậy; mong nhờ các nhà khoa học thử khảo nghiệm xem bệnh điên phát sinh bởi lẽ gì, và có thứ thuốc gì trị được.

Ôn-Thất-Quán.

Ta nên chú ý!

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rồi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều đến đâu; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!
Nên chú ý thì làm thế nào?
Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal *này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.*

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bảo-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang.

2037

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nói-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đã có được phàng của MONTÈS *qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phàng chế-ông để tỏ thanh-giá.*

Khâm thử.

內閣奉錄

欽此

敕賜保勝丸 定價三角
有效驗著 每瓶內有丸藥五十粒
特別注意 初次試用者須知
本藥房發明 此藥功能大補元氣
專售各種 滋養精神
參茸補酒 每瓶價洋一元

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

58 28
BÌNH SƠN LĂNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lôi kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xác-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Trịnh tú-tài nói :

— Tôi nghe nói quan *Đậu* tri-phủ cùng *Tống* tiên-sinh là chỗ bạn thân phải không?

Tống-tin nói :

— *Đậu* tri-phủ cùng tôi chẳng qua là một người bạn chơi trong đám quan-trường có mà thôi, chứ sao gọi là thân được!

Trịnh tú-tài nói :

— Xin hỏi tiên-sinh cùng ai mới là bạn thân?

Tống-tin nói :

Cứ kể bạn chơi phiếm thì trên từ *Sơn* tướng-công, dưới đến các quan công-khanh đại-phu, chẳng ai là không quen biết. Còn như bạn thân trong làng văn thì chẳng qua chỉ có *Lý-tử-lân* ở *Tế-thượng*; anh em *Vương-phượng-châu* ở *Vân-giang*; *Ngô xuyên-lâu* và *Uông bá-ngọc* ở *Tân-an* mấy người ấy mà thôi.

Trịnh tú-tài tấm-tắc khen-ngợi.

Đào tiểu-sĩ nói :

— Chủ-nhân cho ăn uống no say rồi, bây giờ xin mời lệnh-ái ra trường-kiến để khỏi phụ cái lòng ta chúng tôi đã tìm tới đây.

Trịnh tú-tài nói :

— Nếu vậy thì xin cho triệt soạn, đợi xã-sanh-nữ ra thỉnh giáo, rồi sau sẽ lại uống rượu.

Mọi người đều khen phải, rồi đứng dậy đạo bước để đợi *Lãnh-giang-tuyết* ra. *Trịnh* tú-tài trở vào nhà trong sẽ bảo nàng *Lãnh-giang-tuyết* rằng:

— Cái việc hôm nay thật là cần-dỡ quá! *Tống* tiên-sinh là một người có giá-trị *Vương-thế-trinh* và *Lý-phan-long* tiếu là bạn thơ của tiên-sinh đó, con chớ coi thường. Khi con ra tiếp-kiến, nên phải một mực khiêm-tốn, kẻo bị thua tiên-sinh thì hổ-thẹn lắm vậy.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* thầm-tỉm cười mà đáp rằng:

— *Vương-thế-trinh* và *Lý-phan-long* cũng chẳng ngại chi, xin cứu-phụ cứ yên lòng, con quyết không thua đâu mà sợ. *Tống* tiên-sinh thật có một đôi chút tài-học, chẳng nói làm chi, nếu chỉ là giả-mạo hư-danh, lại dám kiêu-ngạo cản đỡ thì con và cứu-phụ cứ hết sức công-kích, để khiến cho những phường giả-mạo từ nay không dám bị men.

Trịnh tú-tài cười mà bảo rằng:

— Con chắc về cái chi mà dám nói như thế!

Nói xong, đưa nàng *Lãnh-giang-tuyết* ra làm lễ tương kiến. Ba người ngẩng nhìn thì thấy nàng dầu còn để chỏm, tóc chẳm ngang vai, ăn-mặc theo cách nhã-đạm, khác nào như một vị « *Đào-tri ngọc-nữ* » vậy. Ai nấy đều lấy làm kinh-ngạc.

Đào tiên sĩ và *Liễu* cử-nhân nghĩ thầm; con nhà khuê-các trong bọn tẩn thân ta, vị-tất đã có người ấy, có sao ở chốn hương-thôn lại sinh được của vưu-vật (1) này. *Tống-tin* lại càng kinh-ngạc lạ thường, vì thấy nàng *Lãnh-giang-tuyết* cử-chỉ đoan trang, nghiêm-nhiên như một nàng *Sơn-đại* nữa.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* khép áo cúi chào mà rằng:

— Tôi là một kẻ nông gia tiểu-nữ, có tỉnh hiếu-học, ngặt vì chốn hương-thôn cô-lậu, không biết lấy ai làm thầy, cho nên phải viết càn mấy câu, để muốn cầu được chân-chính thì-ông đến mà chỉ giáo cho, chớ không ngờ lại kinh-động đến các bậc danh-công qui-nhân vậy.

Đào tiên-sinh và *Liễu* cử-nhân nói :

— Chúng tôi nghe tiếng cô-nương đã lâu, vẫn tự thẹn mình là kẻ hủ-nho, không dám đường-đột tìm đến. Nay nhân có *Tống* tiên-sinh là bậc thơ hay nhất thiên-hạ, chúng tôi đi theo tới đây, được trông thấy tiên-dung, thật đã may mắn lắm vậy.

Tống-tin thấy nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói-năng lanh-lợi, đã có ý sợ, không dám nói nhiều, chỉ ngồi ấm-ứ mà thôi. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* chào xong, ngồi ra một bên. *Trịnh* tú-tài sai người nhà lấy hai cái thư-án kê ở trước mặt *Tống-tin* và nàng *Lãnh-giang-tuyết*. Trên án đều có bày văn-phòng tứ-bảo.

Trịnh tú-tài nói :

— Hôm nay *Tống* tiên-sinh quá bộ tới đây, thật là một sự kỳ-ngộ. Xã-sanh-nữ chỉ ấn-cần muốn học thơ, không khéo lại thêm bày trò cười, vậy dám xin tiên-sinh mệnh đề.

Tống-tin nói :

— Rượu say rồi, không phải là lúc làm thơ. Hôm nay tôi tới đây, được quen biết chủ-nhân thì hôm khác tôi sẽ lại đến, mà đến sớm một chút, hễ giờ hoặc trường-thiên, hoặc cổ-phong, hoặc cận-thể, hoặc tuyệt-cú, hoặc bài-luật, hoặc ca-hành, tha hồ ngâm-vịnh cho trọn trong một ngày chứ sao!

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Một bát rượu trăm bài thơ, cái danh-tiếng *Lý-bạch* còn truyền thiên cổ. Sao ngài lại dạy rằng rượu say rồi không phải lúc làm thơ?

Tống-tin nói:

— Rượu say rồi làm thơ cũng được, nhưng không khỏi lạo-thảo, sao bằng lúc tỉnh rượu làm được kỹ-càng, có ý-vị hơn!

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— *Tào-tử-kiến* thuở xưa bảy bước thành thơ, có lẽ nào lại hẹn đến hôm khác!

Trịnh tú-tài nói :

— Sanh-nữ chớ nên nói như thế. Ta chắc là *Tống* tiên-sinh thấy chúng ta quê-mùa, vị-tất đã phải tri-âm, cho nên không muốn làm vội. Bây giờ xin tiên-sinh ra một đầu đề, để cho con làm trước, thử xem thế nào, hòa may tiên-sinh thấy đỡ mà phải bật thơ hay ra chăng!

Đào tiên-sĩ và *Liễu* cử-nhân đồng thanh đáp rằng :

— Nói có lẽ phải!

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Hai ngài đã cho là phải thì đám xin *Tống* tiên-sinh ra đầu đề.

Tống-tin nghĩ thầm : con bé này cũng là một đứa lanh-lợi. Nếu ra đầu đề tức-cảnh thì xưa nay no ngâm-vịnh đã nhiều, có khi may gặp bài cũ, chỉ bằng ta tìm một cái đầu đề vịnh vật nào rất khó, để làm cho nó phải bó tay.

Tống-tin nghĩ vậy ngẩng đầu nhìn lên trên không, bỗng thấy có cái ổ ưu nhà ai đang thả, liền trỏ mà bảo rằng :

— Lấy ngay cái kia làm đầu đề, Hạn thất-ngôn cận-thể,

(Còn nữa).

(1) nói nghĩa là một người con gái đẹp lộ thường, người ta cho là một loài yêu-quái vậy.

Hàng tốt giá rẻ

Hàng-đào hiệu LƯƠNG-THÔNG-HING.
Hai mươi năm lẻ, tiếng từng gần xa.

Đồ vàng, đồ bạc, đồ ngà,
Kim cương bảo thạch cùng là chân-châu,
Của sang vật lạ thiếu đâu,
Kiểu làm lại sẵn thợ Tây thợ Nam.
Hồng kông thêm thợ Tàu sang,
Thợ làm cẩn thận giá hàng phải chăng,

LƯƠNG-THÔNG-HING
Bijoutier,
41, Rue de la Soie, 41
HANOI

BÁN ĐỒN-ĐIỀN

Một cái dồn-điền rộng 650 mẫu tây muốn bán.

Hỏi tại số 54, Phố Strasbourg, Haiphong. 2775

RƯỢU BẠT-HẢ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

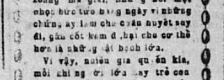
Trong đời người ta, những điều cần sự nhất là những chuyện đau xong mà giải, nhất là nói một chục bức thư trong ngày về những chứng sự làm cho quản huyết suy đi, gầy còm hom đi, hại cho cơ thể hơn là những tật bệnh lớn.

Vì vậy, nhiều gia quyến kia, mỗi khi thấy con trẻ con trong mình không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên có một tật nó cần rất lớn cho trẻ con ngủ ngon và trong có đủ các chất dùng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn bồi-phục lại và sức khỏe muốn giữ gìn cho tráng-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ sám giờ sáng

---

痔醫林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUA BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tũ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như con đến khi đại tiện xong rồi thì lòi ruột đâm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi sưu chữa bệnh này đều đúng đau cả, cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thời những mối mạn lợ kỳ trong rói, mà trong khi đang chữa có lẽ làm làng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bịch nặng xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
36, Phố Hàng Buồm. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các tỉnh xa đến xin hẹn tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay. 2091

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra **20** quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có rốt số để hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng nữa nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày để dành mấy xu, cũng thế trở nên giàu có được).

Rồi nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về là nó thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lẫn lẻ. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 3 triệu lần.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

130 lô.	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
260 lô.	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
260 lô.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mỗi lần. Khi số trái-đơn rút ra thì thôi.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải chờ phải tốn chi cả. Mỗi lần rút số sẽ nhắn được một cái bằng kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kê trong bằng kỳ đúng với cái trái đơn để tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể xem được, theo như điều khoản trong nhà luật riêng ngày 12 Mars 1902. Bản luật kỳ là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số kỳ thì gởi ngay **20** quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố Hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Cả tháng ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông **Denis Frères**
Ở tỉnh Yunnan là ông **Hock-Guine-Seng**

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110. 2004

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc hảo không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 sẽ (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẠM
Cũng có bán tại : Hanoi Ed. CHASSAGNE, Pharm., Haiphong L. BOURGOUGNON, Pharm. và các hiệu bào-chế khắp.

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn về hoa-tai, thật-sáng và nhánh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

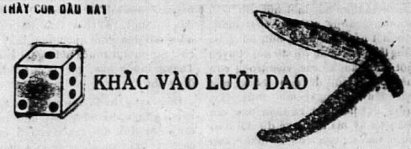
Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM THỊNH**
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

CÓ THỢ CHỮA ĐẦU HAY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON 2058

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi : 30$00
Hạng nhất ta hay đi : 20$00
Trẻ con lối 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI DẶN — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.

Có xe riêng để cho thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giây thép trước 2 ngày.

Nếu đi ngay kẻo mua đến không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

AUTO-POTALA

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Thứ tư tháng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Ở Thakhek xđ. — Sáng chủ nhật chở tàu thủy ở Vientiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hỏi 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

SUỐT THÁNG CHẠP TÂY CÓ BÁN CÁC THỨ SAU NÀY:

Hạng mứt tốt nhất kiểu Đại-pháp chế.
Hạng kẹo chocolat, kẹo, mứt nhân hạnh-đào.

Các thứ mứt mềm.
Các thứ mứt có nhân.
Các thứ mứt quả chế như men thủy tinh lóng lánh.

HIỆU
Hâu-tước Sevigné.
Hâu-tước Louis-Jacquin
Mứt « Chien qui saute »
Mứt « Générale du Centre »

Kẹo chưng sẽ ngâm nước đá giá nửa cân là : 17 fr. 00
Ngày nào cũng có kẹo ngâm nước đá bán

Rượu nho Mousseux carte blanche « André Gallois » một chai. 7 fr. 00
Một hòm 12 chai 78 00
Rượu champagne « Léon Chandon Cuvée Royale » một chai. . 13 00
Một hòm 12 chai. 174 00

Ann. Th. : MAGASINS — TÉLÉPHONE N° 189

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Đã năm mươi năm nay, nhiều người cũng đã biết trước có chất sắt là một thứ bổ ích cho họ, nên họ bắt chấp mà uống những danh sắt cho đỡ rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước. Như thế thì nước ấy không bổ ích gì cả. vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngâm vào trong nước thì được thì thôi phải chế tạo ra cũng giống như sự yên chất của thứ ta mới được. Chính một ông đại danh-y là quan Bác sỹ Rabuteau ở Ba-lê, ngài đã tìm ra cái lợi lớn của sắt mà chế lẫn với thuốc để ngâm vào thân thể ấy thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thực là công hiệu lạ lùng.

Cứ đúng với lời, đỏ da thắm thịt, sức lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ thường, trong mình hoàn toàn khỏi.

Ăn uống đã tiến mà lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả. 2.65

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酣補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚飯前各喫各呷沒喉雞歌喫精

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2097

Do Võ Phi Hùng (Le Petrus RV (67-74)) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng Chủ - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (10 microfilms của Đại học Cornell)